

vers **VOOR** vers

LEZING 115

23 MINUTEN

MATTHEÛS

15:21-28

Het grote geloof van de Kanaänitische vrouw

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/mattheus/15-21-28

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	De gekwelde dochter van een heidense vrouw	6 min	3
2	Een heidense erkent Jezus als Messias	2 min	5
3	Eerst gezonden naar Israël	3 min	7
4	De kinderen, de honden en het brood	6 min	8
5	Haar nederige en volhardende geloof	5 min	11
	Om verder te lezen		14

1

De gekwelde dochter van een heidense vrouw

We gaan naar Mattheüs 15, te beginnen bij vers 21:

En Jezus ging vandaar weg en vertrok naar het gebied van Tyrus en Sidon.

MATTHEÛS 15:21

Wat gebeurt hier? Het gedrag van Jezus bij deze gelegenheid heeft lezers, zelfs christenen, soms dwarsgezet, omdat het lijkt alsof Jezus niet erg zorgzaam of erg beleefd tegenover deze vrouw was. Hier is een vrouw die diepbedroefd is omdat haar dochter door een demon bezeten is. Haar dochter wordt door een boze geest gekweld. We weten niet hoe oud haar dochter was en we weten niet precies welke vorm deze kwekking aannam. Maar we kennen andere gevallen die in de Schrift zijn vastgelegd, waarin kinderen door demonen bezeten waren. De demonen lieten hen stuiptrekkingen krijgen, waarschijnlijk niet heel anders dan zware epileptische aanvallen. In sommige gevallen zorgden de demonen er doelbewust voor dat ze in het vuur of in het water vielen, in een poging hen om te brengen.

Wanneer mensen in de Bijbel door demonen bezeten zijn, wordt doorgaans geen beschrijving van hun morele gedrag gegeven. Soms denken we dat demonische bezetenheid het waarschijnlijkst voorkomt bij mensen die zeer immoreel zijn. Ik weet het niet. Dat kan waar zijn, hoewel de Bijbel aangeeft dat we geen demonen in ons nodig hebben om ons immoreel te maken. We hebben ons vlees en juist door de aard van ons vlees zijn we geneigd tot immoraliteit, wangedrag en zonde. Het kan zijn dat demonen ons in diezelfde richting verder kunnen aanmoedigen, maar veel mensen richten door zonde al grote schade aan in hun leven, zonder dat er ook maar één demon in hen zit.

Wanneer we in de Bijbel lezen over mensen die door demonen bezeten zijn, ligt de nadruk niet op hun morele gedrag. We weten niet eens zeker of ze bepaalde problemen met hun morele gedrag hadden. Mensen die door demonen bezeten waren, werden

gekweld. De demonen waren er niet om hen ertoe aan te zetten eropuit te gaan en plezier te maken. De demonen waren er om hun leven ellendig te maken.

Soms teisterden de demonen mensen met lichamelijke ziekten. We lezen in de Bijbel over een vrouw die een geest van ziekte had, zodat zij jarenlang niet rechtop kon staan. We lezen over mensen met demonen die doofheid en stomheid veroorzaakten en zo hun vermogen om te horen en te spreken belemmerden. Er zijn mensen die zich krankzinnig lijken te gedragen. De man die tussen de graven woonde, is daar natuurlijk een goed voorbeeld van. Hij sneed zichzelf met stenen, leefde naakt tussen de graven en was afgezonderd als een wild dier. Hij was volkomen doorgedraaid.

We weten niet welke symptomen de dochter van deze Syro-Fenicische vrouw had. Hier wordt zij een Kanaänitische vrouw genoemd. Een parallel gedeelte in een van de andere evangeliën noemt haar een Syro-Fenicische vrouw. We weten niet welke symptomen haar dochter had. Uit haar woorden blijkt wel dat haar dochter hevig door demonische bezetenheid werd gekweld.

We zijn niet uitsluitend aangewezen op de Bijbelse verslagen om te weten wat demonen doen, want demonische bezetenheid is een verschijnsel dat nog steeds onder ons voorkomt. Er zijn veel verslagen van demonische bezetenheid, vooral uit zendingsgebieden en zelfs uit ervaringen in Amerika zelf. Ik ben het zo nu en dan tegengekomen en ik heb veel verslagen gelezen van zendelingen in Afrika, India en andere derdewereldlanden, waar zij met demonen te maken krijgen.

De kwelling die mensen door demonen ervaren, kan ontzettend afschuwelijk zijn. Het kan erger zijn dan wanneer je in een situatie van mishandeling verkeert, waarin mensen je lichamelijk mishandelen enzovoort. Afgaande op sommige verhalen die ons vanuit zendingslanden bereiken, kan demonische bezetenheid de vorm aannemen van lichamelijke mishandeling en zelfs seksueel misbruik.

Hoe dan ook, we weten niet precies welke vorm de kwelling van deze dochter aannam, maar de moeder wist zich geen raad meer. Haar godsdienst bood haar dochter duidelijk niets wat haar hiervan kon bevrijden. Zij was trouwens een heidin. Dat is zeer belangrijk voor dit verhaal. Ze was een heidense vrouw. Ze was geen Jodin. Haar dochter zat gewoon met dit probleem opgescheept.

Maar de vrouw had over Jezus gehoord. Zelf had ze zich nooit tot het jodendom bekeerd. Het jodendom als godsdienst moet weinig indruk op haar hebben gemaakt, en dat zou heel begrijpelijk zijn geweest. Niet dat er op zichzelf iets mis was met het jodendom. God had het jodendom ingesteld. Maar het hypocriete uiterlijk vertoon en traditionalisme van de Farizeeën zal ongetwijfeld veel mensen een negatieve indruk van het jodendom hebben gegeven, omdat ze het beoordeelden naar wat ze bij de Farizeeën zagen.

We weten dat deze vrouw zich niet tot het jodendom had bekeerd. Dat blijkt uit het verhaal. Als ze zich tot het jodendom had bekeerd, zou ze een proseliet zijn geweest en daardoor tot de verloren schapen van Israël hebben behoord naar wie Jezus gezonden was. Maar ze is een heidense vrouw met een heidense godsdienst. Ze was ongetwijfeld bekend met het jodendom, aangezien ze in een buurland woonde. Tyrus en Sidon, waar Jezus was, lagen in het eerstvolgende gebied ten noorden van Israël, in Fenicië. Ze zal dus heel goed bekend zijn geweest met de Joden en hun godsdienst, maar die maakte duidelijk niet genoeg indruk op haar om zich erbij aan te sluiten. Maar toen ze over Jezus en Zijn wonderen hoorde, maakte Hij wel indruk op haar. Ze kwam naar Hem toe en zei:

2

Een heidense erkent Jezus als Messias

En zie, een Kananese vrouw, die uit dat gebied kwam, riep naar Hem: Heere, Zoon van David, ontferm U over mij! Mijn dochter is ernstig door een demon bezeten.

MATTHEÛS 15:22

Het is nogal opmerkelijk dat ze Hem Zoon van David noemt, want Zoon van David was een Messiaanse titel. Dat wil zeggen, het was een benaming voor de Messias. Zij was een heidense vrouw. Ze behoorde niet tot het volk dat naar de Messias uitzag. De Joden zagen uit naar de Messias, niet de heidenen. Toch had ze genoeg over Jezus

gehoord en wist ze genoeg van het jodendom om te weten dat de Joden een Messias verwachtten. En ze herkende dat Jezus die man was. Hij was de Zoon van David. Hij was de Messias die verwacht werd.

Hier is een heidense vrouw die Jezus als de Messias herkent, hoewel veel van Zijn eigen volksgenoten onder de Joden Hem niet als zodanig herkenden. Daarmee viel ze op als iemand met meer geestelijk inzicht dan de meeste van Jezus' eigen landgenoten.

Maar aanvankelijk gaf Hij haar geen antwoord. In vers 23 staat:

Maar Hij antwoordde haar met geen woord. En Zijn discipelen kwamen naar Hem toe en vroegen Hem: Stuur haar weg, want zij roept ons na.

MATTHEÛS 15:23

Dit lijkt onbeleefd, want als we de volgende uitspraak lezen, is het duidelijk dat de vrouw Hem bleef volgen en om hulp bleef vragen. De discipelen kwamen naar Jezus toe en drongen er bij Hem op aan:

Stuur haar weg, want ze blijft achter ons aan roepen.

We moeten ons voorstellen dat Jezus met Zijn discipelen over de weg loopt. Deze heidense vrouw komt naar buiten en vraagt om hulp, en Hij schenkt niet eens aandacht aan haar. Hij spreekt niet met haar en kijkt haar niet aan. Hij loopt gewoon door. Maar zij geeft het niet op. Ze gaat Hem achterna en roept zo luid naar Hem dat de discipelen er last van krijgen. Ze zeggen: 'Luister, Heere, stuur haar op zijn minst weg. Negeer haar niet. Als U haar blijft negeren, blijft ze ons gewoon lastigvallen. Als U haar niet gaat helpen, zeg haar dan dat ze weg moet gaan, wilt U?'

Maar Jezus antwoordde:

Ik ben alleen gestuurd naar de verloren schapen van het volk Israël.

3

Eerst gezonden naar Israël

Wat heeft dit ermee te maken? Het verklaart het gedrag van Jezus. Het verklaart waarom Hij niet op haar probleem inging. Hij negeerde haar. Op dat moment had Hij in het algemeen geen bediening onder de heidenen.

We weten uit de profeten en uit latere informatie in het Nieuwe Testament dat Jezus niet alleen de Zaligmaker van de Joden was, maar ook van de heidenen. De profeten hadden voorspeld dat dit zo zou zijn, en de geschiedenis heeft laten zien dat het zo is. Sinds de tijd van Christus zijn er veel meer heidenen in het Koninkrijk van God opgenomen dan Joden. Maar in de dagen van Jezus was Hij verplicht eerst de mensen van Gods verbond te bereiken. In de Schrift wordt ons vaak verteld dat het Evangelie eerst aan de Jood en daarna ook aan de Griek wordt aangeboden. De reden daarvoor is dat God al eerder een relatie met Israël had. Met de heidenen had Hij niet al eerder een relatie. God had een verbondsrelatie met Israël, en de profeten hadden gezegd dat de Messias een nieuw verbond met het huis van Israël zou sluiten.

Uiteindelijk verwierp het merendeel van het huis van Israël de Messias. Slechts een overblijfsel van hen werd het Israël waarmee het nieuwe verbond werd gesloten. Op dit moment was Jezus nog niet gezonden om naar iemand anders dan de Joden te gaan. Hij was niet bezig met een bediening om de heidenen te bereiken. Deze vrouw was een heidense en viel daarom op dit specifieke moment buiten het bereik van Zijn bediening. Hij sprak zelfs alsof het voor Hem niet gepast zou zijn om Zich met haar situatie bezig te houden, omdat Hij daar niet voor gezonden was.

Bedenk dat Jezus geen dingen deed op grond van Zijn eigen bevoegdheid. Hij deed waarvoor Hij gezonden was. Hij deed de wil van Zijn Vader. Hij zei tegen Zijn discipelen: 'De Vader heeft Mij niet gezonden om nu iets met de heidenen te doen. Ik ben alleen gezonden naar de verloren schapen van het huis van Israël. God heeft Israëlitische schapen die verloren zijn, en Ik ben eropuit om hen te zoeken. Ik mag Mij niet laten afleiden door naar de heidenen te gaan.'

Eerder, in Mattheüs hoofdstuk 10, zond Jezus de zeventig discipelen uit voor een kortdurende missie. Hij zei:

U zult u niet op weg begeven naar de heidenen en u zult geen enkele stad van de Samaritanen binnengaan, maar ga liever naar de verloren schapen van het huis van Israël.

MATTHEÛS 10:5-6

Dat betekent dat Hij Zich in die periode van Zijn bediening niet liet afleiden door de behoeften van de heidenen, en ook niet wilde dat Zijn discipelen dat deden. Hij had al eerder een verplichting tegenover Israël, en Hij moest eerst naar hen toe gaan.

Toen de Israëlieten Hem als groep verwierpen, richtte Hij Zijn aandacht natuurlijk veel meer op de heidenen. Maar dat was op dat moment nog niet het geval. Hij was nog niet volledig door Israël verworpen. Er waren nog altijd duizenden Joden die Christus volgden, en Hij probeerde er nog meer te bereiken. Nu staat er:

4

De kinderen, de honden en het brood

Toen kwam de vrouw naar Jezus toe, knielde voor hem neer en zei: Heer, help me.

Nu spreekt Jezus voor het eerst daadwerkelijk tegen haar. Hij antwoordde en zei:

Het is niet behoorlijk het brood van de kinderen te nemen en naar de hondjes te werpen.

MATTHEÛS 15:26

Wat een opmerkelijke uitspraak. Hoe moeten we die begrijpen? Het is duidelijk dat zij er geen moeite mee had Zijn bedoeling te begrijpen, want ze zei:

Dat is waar, Heer, maar zelfs de honden eten de kruimels die van de tafel van hun baas vallen.

Hij zag dat als een zeer scherpzinnige opmerking. Hij zei tegen haar:

Wat hebt u een groot geloof! Het zal gebeuren zoals u wilt.

Waar gaat deze uitwisseling over honden, eten en kruimels over? In de gedachten van de Joden werden de heidenen als honden beschouwd. Honden behoorden tot de dieren waarvan Mozes Israël verbood ze te eten. Het waren onreine dieren, anders dan koeien en schapen. Een hond was iets onreins.

Er waren ongetwijfeld honden in huis. Er waren honden die op straat en onder de tafels naar voedsel zochten. Sommige waren huisdieren. Toch stonden ze niet erg hoog aangeschreven. Niet zoals tegenwoordig, nu we de hond als de beste vriend van de mens beschouwen. We kunnen het woord 'hond' nog steeds als belediging gebruiken wanneer we iemand een hond noemen. Maar sommige mensen houden werkelijk veel van honden en zijn heel aanhankelijk tegenover hen. Zo dachten de Joden niet over honden. Honden waren misschien een noodzakelijk kwaad dat je in de buurt moest hebben, als vuilnisophalers, enigszins zoals haaien in de oceaan. Die eten al het afval op. Dat deden de honden op straat en in de huizen. Ze hielpen de boel op te ruimen, en misschien waren ze enigszins nuttig om indringers af te weren, net zoals tegenwoordig.

Het punt is echter dat de benaming 'hond', wanneer die op een mens werd toegepast, kleinerend bedoeld was. Joodse mannen keken neer op bepaalde andere groepen mensen. De heidenen behoorden tot de allerlaagste groepen. Ze keken ook behoorlijk neer op vrouwen. De mannen in Israël waren behoorlijk chauvinistisch. En naar men mij verteld heeft, baden Joodse mannen, de Farizeeën, vroeger elke dag: 'O God, ik dank U dat ik niet als heiden, vrouw of hond geschapen ben.'

Wanneer het om heidenen ging, beschouwden de Joden hen als minder dan menselijk en onrein, en ze noemden hen honden, omdat honden minder dan mensen en onreine dieren zijn. Het was duidelijk een uiting van minachting, een term die hun afkeer van de heidenen uitdrukte.

Jezus werd benaderd door een van deze heidenen, die door de Joden als honden werden beschouwd. En verrassend genoeg noemde Hij haar een hond. Hij zei:

Het is niet goed om het brood van de kinderen te pakken en aan de honden te voeren.

Wat Hij zegt, is dit. Hij heeft al gezegd dat Hij alleen gezonden was naar de verloren schapen van het huis van Israël. Hij verandert de beeldspraak van schapen in kinderen. Israël, het volk Israël, bestond uit de kinderen van Gods huisgezin. De heidenen waren er ook, en God zag hen niet totaal over het hoofd, maar ze leken meer op de honden van Zijn huisgezin. Hij had geen verbondsrelatie met de heidenen. Hij had geen verplichtingen tegenover hen. Hij had met de Joden een overeenkomst gesloten die inhield dat Hij hen zou zegenen als ze Zijn wegen volgden en in een verbondsrelatie met hen zou staan. Maar met de heidenen had Hij niet zo'n overeenkomst. Zij leken meer op honden in Zijn huisgezin, en de Joden leken op Zijn kinderen.

Jezus zei dat het volkomen verkeerd zou zijn als Hij het voedsel dat rechtmatig aan de kinderen gegeven moest worden, van de kinderen zou afnemen en aan de honden zou geven. Wat Hij lijkt te zeggen, is dit: 'Mijn bediening is voor Gods kinderen, het volk Israël, de verloren schapen van Israël. Daar richt Ik Mij op. Ik voed hen met het voedsel dat de Vader Mij gezonden heeft om hun te geven. Jij bent een heiden. Als Ik minder tijd en moeite zou besteden aan het voeden van Gods kinderen om jou te voeden, terwijl jij in het huis van God meer op een hond dan op een kind lijkt, zou dat ongepast zijn. Net zoals jij nooit het voedsel van je tafel zou nemen en het aan je honden zou gooien in plaats van het aan je kinderen te geven.'

Dit had de vrouw natuurlijk sterk kunnen afstoten, omdat Jezus het idee in stand hield dat de heidenen honden waren. Wij zouden kunnen zeggen dat de Joden chauvinistisch en racistisch waren. Ze keken op de heidenen neer als honden. God zou hun zienswijze natuurlijk niet delen, maar Jezus deed alsof Hij die wel deelde. De heidenen waren honden.

Helaas zijn de Joden dat ook. Iedereen die tegen God in opstand komt, is een hond. De heidenen aanbaden over het algemeen afgoden. De Joden aanbaden uiterlijk geen afgoden, maar velen van hen waren in hun eigen hart niet beter dan de heidenen. In

veel gevallen waren hun harten even verdorven als die van de heidenen. Paulus brengt dat naar voren in Filippenzen hoofdstuk 3, waar hij in Filippenzen, hoofdstuk 3, vers 2, zegt:

Let op de honden, let op de slechte arbeiders, let op de versnijdenis.

FILIPPENZEN 3:2

In deze context zijn de honden over wie hij hier spreekt geen viervoeters. De honden zijn de Joden die de christenen uit de heidenen proberen te dwingen zich te laten besnijden. Dat zijn de mensen met wie Paulus hier in conflict was. Het is interessant, want de Joden beschouwden de heidenen als honden. Paulus noemde de Joden die probeerden de heidenen tot besnijdenis te bewegen honden.

Waar het om gaat, is dat alle mensen onrein zijn. Honden waren onreine dieren, en alle mensen zijn zondaars. Als Jezus zegt dat de heidenen honden zijn, zou dat volkomen juist zijn. Als Hij zou zeggen dat de Joden in de meeste gevallen honden waren, zou dat ook juist zijn. Want hoewel de Joden de wet hadden, verwierpen de meesten van hen die en leefden ze, zoals Jezus zei, volgens hun overleveringen, in plaats van God te gehoorzamen en een relatie met Hem te hebben. Velen van hen waren huichelaars. Mensen die niet aan God toegewijd zijn, zijn honden. Dat wil zeggen: ze zijn onrein en ze zijn Gods zegen en Gods bijzondere gunsten niet waardig.

5

Haar nederige en volhardende geloof

Wat hier interessant is, is dat de vrouw zich hierdoor niet liet afschrikken. Ze stemde ermee in. Ze zegt:

Ja, Heere, maar de hondjes eten ook van de kruimels die er vallen van de tafel van hun bezitter.

MATTHEÛS 15:27

Met andere woorden, ze zegt: ‘Heere, U zegt dat ik een hond ben en dat ik geen enkel recht heb om te verwachten dat U in mijn behoeften voorziet. En U hebt gelijk, Heere, wanneer U dat zegt. Maar U kunt Uw kinderen voeden en toch nog wat kruimels overhouden voor de honden. Het is niet zo dat U dan moet ophouden Uw kinderen te voeden. U hebt zo’n overvloed aan voedsel te bieden dat U de kinderen alles kunt geven wat ze willen aannemen, en dan zullen er nog steeds wat kruimels overblijven voor de honden.’

Daarmee bedoelde ze dat ze erkende dat Jezus macht te over had. Hij kon in alle behoeften van de kinderen van Israël voorzien en dan nog genoeg overhebben om haar te helpen, een nederige, onreine hond uit de heidenen die hulp nodig had. Jezus waardeerde dat. Jezus zag dat ze niet alleen nederig was en bereid was te aanvaarden dat ze het niet waardig was, maar dat ze ook wist dat Jezus’ genade zo groot en Zijn macht zo onbeperkt was, dat Hij haar een paar kruimels kon toewerpen. Hij kon haar dochter genezen zonder daarmee ook maar iets weg te nemen van wat Hij de kinderen van Israël te bieden had. Hij verwonderde Zich over haar geloof.

Haar geloof kwam op verschillende manieren tot uiting. Ten eerste gaf ze niet op toen ze om hulp riep en Jezus haar negeerde. Ze ging Hem achterna. Ze bleef het vragen. Het is interessant, want het feit dat Jezus haar negeerde, betekende niet dat Hij niet bereid was haar te helpen. Hij wachtte kennelijk af of ze het geloof en de volharding zou hebben om te komen, Hem achterna te gaan en die zegen vast te grijpen, en geen genoeg te nemen met iets minder dan dat Jezus haar dochter hielp.

Ik vraag me af of velen van ons kinderen hebben, of andere mensen om wie we geven en voor wie we hebben gebeden, die niet geholpen zijn omdat God onze gebeden aanvankelijk leek te negeren, terwijl Hij alleen maar wachtte tot we zouden volharden. Jezus wachtte tot het geloof van deze vrouw zichtbaar werd door haar volharding, haar nederigheid en haar erkenning van Hem als Iemand Die meer dan genoeg had om in de behoeften van zowel de Joden als de heidenen te voorzien. Het zou zijn alsof de heidenen slechts de kruimels namen die overbleven van het eten van de kinderen. Jezus zag dat haar geloof zeer groot was.

Je herinnert je dat Jezus bij een andere gelegenheid, in Mattheüs 8, ook het geloof van een andere heiden als zeer groot erkende. Het ging om een hoofdman over honderd die een zieke knecht had, en hij vroeg Jezus zijn knecht te genezen. De man zei dat hij wist dat Jezus slechts het woord hoefde te spreken en dat het zou gebeuren. Jezus verwonderde Zich en zei:

Voorwaar, Ik zeg u: Ik heb zelfs in Israël zo'n groot geloof niet gevonden.

MATTHEÛS 8:10

Zie je, hoewel Jezus naar de verloren schapen van het huis van Israël was gezonden, gaan Zijn werkelijke zegeningen naar hen die geloof hebben. Als Israël geloof had, prachtig. Als ze dat niet hadden, zouden ze de zegeningen niet ontvangen. Als de heidenen geloof hadden, konden zij zich naar voren dringen om de zegen te verkrijgen die de Joden veronachtzaamden.

Door te zeggen dat de honden de kruimels mogen hebben die van de tafel van de meester vallen, kan ze in feite zelfs hebben bedoeld dat de kinderen soms eten naar de honden gooien. Soms vinden de kinderen het eten niet lekker en geven ze het onder de tafel aan de honden. De kinderen wijzen het eten af. De honden hebben beslist het recht om het eten te nemen dat de kinderen niet willen eten. Haar uitspraak kan zelfs hebben betekend dat ze had opgemerkt dat Jezus niet werkelijk volledig werd ontvangen en dat wat Hij te bieden had niet volledig door de Joden werd aangenomen, maar dat zij het graag wilde hebben.

Wat kinderen niet willen eten, nemen honden bijna altijd graag aan. Ze zijn niet zo kieskeurig. Ze zou kunnen zeggen: 'Jezus, deze Joden naar wie U gezonden bent, nemen niet werkelijk aan wat U hun voorzet, maar ik neem het wel aan. Misschien ben ik een hond, maar ik ben niet zo kieskeurig. Ik zal graag ontvangen wat U voor mij hebt. Ik zal de zegen die ik van U nodig heb graag door geloof aannemen.'

Jezus verwonderde Zich over haar geloof, en er staat:

Haar dochter was vanaf dat moment genezen. Als ik me niet vergis, bevat Markus het parallelle verhaal. Daar staat hoe ze naar huis ging en dit aantrof:

En toen zij in haar huis kwam, merkte zij dat de demon uitgegaan was en dat haar dochter op bed lag.

MARKUS 7:30

En haar leven en het leven van haar dochter veranderden doordat deze vrouw volhardde. Toen Jezus niet bereid leek haar te helpen, volhardde ze, en Hij was wel degelijk bereid haar te helpen. Hij verwonderde Zich over haar geloof en eerde haar geloof. Veel dingen kunnen door geloof verkregen worden, maar soms moeten we volharden in tijden waarin God onze gebeden niet lijkt te beantwoorden.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Mattheüs 15:21
- Mattheüs 15:22
- Mattheüs 15:23
- Mattheüs 10:5-6
- Mattheüs 15:26
- Filippenzen 3:2
- Mattheüs 15:27
- Mattheüs 8:10
- Markus 7:30

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.